

**BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA**

AUDITO ATASKAITA

**DĖL BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS
SVEIKATOS BIURO FINANSINIO AUDITO REZULTATŲ**

2023 m. gegužės 26 d. Nr. K14-2

Su audito ataskaita galima susipažinti
Biržų rajono savivaldybės interneto puslapyje adresu www.birzai.lt

TURINYS

IŽANGA	3
AUDITO REZULTATAI	4
1. Ataskaitų rinkinių vertinimas	4
1.1. Biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys reikšmingais atžvilgiais yra teisingas.....	4
1.2. Metinių finansinių ataskaitų rinkinys reikšmingais atžvilgiais yra teisingas	4
2. Lėšų ir turto valdymo ir naudojimo vertinimas.....	5
2.1. Patvirtintų etatų sąrašas, darbuotojų skaičius.....	5
2.2. Dėl darbo sutarčių.....	7
2.3. Dėl darbo užmokesčio ir darbo laiko apskaitos.....	8
2.4. Dėl atostogų dienų kompensacijos už nepanaudotas kasmetines atostogas.....	9
2.5. Dėl ilgalaikio materialiojo turto apskaitos.....	9
2.6. Inventorizacija	10
2.7. Dėl privačių interesų deklaravimo.....	10
2.8. Organizuojant pirkimus nustatyti trūkumai.....	10
2.9. Dėl paramos lėšų naudojimo.....	12
2.10. Pajamų apskaitos už paslaugas neatitiktys.....	13
REKOMENDACIJOS	14
REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS	15
PRIEDAI	17

IŽANGA

Vykdydami Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą¹, Biudžeto sandaros įstatymą² ir Vietos savivaldos įstatymo³ reikalavimą prižiūrėti, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas savivaldybės turtas ir patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai bei vadovaudamiesi Savivaldybės kontrolieriaus pavedimu⁴ atlikome 2022 m. finansinį auditą Biržų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biure (toliau – Visuomenės sveikatos biuras).

Auditas atliktas pagal Tarptautinius audito standartus⁵ ir Tarptautinės aukščiausiųjų audito institucijų standartus⁶. Audito ataskaitoje pateikti tik finansinio audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausomos nuomonės dėl Visuomenės sveikatos biuro 2022 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių pareiškiamos audito išvadoje. Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti 1 priede „Audito apimtis ir metodai“ (16 psl.)

Audito tikslas – įvertinti Visuomenės sveikatos biuro 2022 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenis ir pareikšti nepriklausomas nuomones, įvertinti turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo atitiktį.

Audituojamas subjektas – Visuomenės sveikatos biure, juridinio asmens kodas – 301797609, adresas – Vytauto g. 32, Biržai 41140.

Įstaigos savininko teisės ir pareigas įgyvendinanti institucija – Biržų rajono savivaldybės taryba.

Pagrindinis Visuomenės sveikatos biuro veiklos tikslas – rūpintis savivaldybės gyventojų sveikata, vykdyti savivaldybės (kelių savivaldybių) teritorijoje Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais reglamentuojamą savivaldybių visuomenės sveikatos priežiūrą, siekiant mažinti gyventojų sergamumą ir mirtingumą, gerinti gyvenimo kokybę, teikiant kokybiškas visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas.

Visuomenės sveikatos biuras suteiktos licencijos vykdyti visuomenės sveikatos priežiūros veiklą:

1. Privalomąjį pirmosios pagalbos mokymą;
2. Privalomąjį mokymą apie alkoholio, narkotikų ir psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo poveikį žmogaus sveikatai;
3. Privalomąjį higienos įgūdžių mokymą.

Audituojamas laikotarpis – 2022 metai.

Ši audito ataskaita yra išvadų, teikiamų Biržų rajono savivaldybės tarybai dėl pateiktų tvirtinti Savivaldybės 2022 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių, Savivaldybės biudžeto lėšų ir turto naudojimo sudėtinė dalis.

Ataskaita teikiama Visuomenės sveikatos biurui. Apie audito rezultatus informuojamas Biržų rajono savivaldybės meras ir Biržų rajono savivaldybės taryba.

¹ Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007-06-26 Nr. X-1212 (su vėlesniais pakeitimais), 16 str. 1 d.

² Biudžeto sandaros įstatymas, 2000-07-11 Nr. VIII-1821, 37 str. 3 d.

³ Vietos savivaldos įstatymas, 1994-07-07 Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais), 67 straipsnio 1 dalis ir 9 dalies 7 punktas.

⁴ Savivaldybės kontrolieriaus 2022 m. sausio 31 d. pavedimas K7-1.

⁵ Tarptautinės buhalterių federacijos Tarptautinių audito ir užtikrinimo standartų valdybos išleisti Tarptautiniai audito standartai (Lietuvos audito rūmų išversti į lietuvių kalbą, <https://lar.lt/www/new/page.php?279>).

⁶ <https://www.valstybeskontrole.lt/LT/post/15649/>

AUDITO REZULTATAI

1. ATASKAITŲ RINKINIŲ VERTINIMAS

1.1. Biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys reikšmingais atžvilgiais yra teisingas

Pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys sudaromas taikant pinigų principą. Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaitoje pateikiama viešojo sektoriaus subjekto išlaidų arba lėšų sąmata, pagal ją gauti biudžeto asignavimai arba teisės aktuose nustatytos lėšos ir jų panaudojimas pagal vykdomas programas, valstybės funkcijas, ekonominę klasifikaciją ir pagal finansavimo šaltinius. Biudžeto išlaidų sąmatų vykdymo aiškinamajame rašte paaiškinamos biudžeto išlaidų sąmatų nevykdymo priežastys, taip pat pateikiama papildoma reikšminga informacija, nenurodoma biudžeto išlaidų sąmatų vykdymo ataskaitose. Kitus žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų formų ir jų sudarymo tvarkos reikalavimus viešojo sektoriaus subjektams nustato finansų ministras. Finansų ministras patvirtino⁷ valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų žemesnioji lygio biudžeto vykdymo ataskaitų formas ir jų rengimo taisykles. Įstaigos biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys parengtas vadovaujantis Finansinės apskaitos įstatymu, Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais biudžetinių įstaigų apskaitą.

Reikšmingų pažeidimų ar iškraipymų apskaitant Savivaldybės biudžeto lėšas ir sudarant biudžeto vykdymo ataskaitas nenustatyta.

Visuomenės sveikatos biuras patyrė 58,08 Eur išlaidų už trumpalaikę nuomą. Nustatyta, kad šioms išlaidoms neteisingai padidintas išlaidų straipsnis 2.2.1.1.1.30 „Kitų prekių ir paslaugų įsigijimo išlaidos“. Šios išlaidos turėjo būti nurodytos pagal Valstybės ir savivaldybių biudžeto 2.2.1.1.1.14. straipsnyje „Materialiojo ir nematerialiojo turto nuomos išlaidos“, kurioms priskiriamos turto (pramonės, prekybos įrangos, medicininės įrangos, žemės ūkio technikos, įrenginių, statybinės technikos, nekilnojamojo turto ir kito turto) nuomos išlaidos⁸.

1.2. Metinių finansinių ataskaitų rinkinys reikšmingais atžvilgiais yra teisingas

Visuomenės sveikatos biuro metinės finansinės ataskaitos parengtos vadovaujantis Finansinės apskaitos įstatymu, Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu, Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais įstaigų finansinę apskaitą. Vadovaudamasis Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu Visuomenės sveikatos biuras centras rengia žemesniojo lygio metinių finansinių ataskaitų rinkinį.

Reikšmingų pažeidimų ar iškraipymų apskaitant Savivaldybės biudžeto lėšas ir sudarant biudžeto vykdymo ataskaitas nenustatyta.

Visuomenės sveikatos biuro sąskaitų planas⁹ patvirtintas atsižvelgus į viešojo sektoriaus subjektų privalomąjį bendrąjį sąskaitų planą¹⁰.

⁷ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. gruodžio 31 d. įsakymas Nr. 1K-465 „Dėl valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų sudarymo taisyklių ir formų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

⁸ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003 m. liepos 3 d. įsakymas 1K-184 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos patvirtinimo.“

⁹ Patvirtintas Biržų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro direktoriaus 2022 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. VO-27.

¹⁰ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. gruodžio 22 d. įsakymas Nr. 1K-455 „Dėl viešojo sektoriaus subjektų privalomojo bendrojo sąskaitų plano patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

Visuomenės sveikatos biure taikomi ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) ekonominiai normatyvai¹¹ kai kuriais atvejais neatitinka sąskaitų plano, pavyzdžiui:

Eil. Nr.	Ilgalaikio turto grupės ir rūšys	Turto nusidėvėjimo (amortizacijos) normatyvai (metais)	Balansinė sąskaita
	NEMATERIALUS TURTAS		
1.	Programinė įranga, jos licencijos ir techninė dokumentacija	2	1120001
2.	Patentai, išradimai, licencijos, įsigytos kitos teisės	6	Nėra
3.	Kitas ilgalaikis nematerialus turtas	4	1150001
4.	Prestižas	5	Nėra
	MATERIALUSIS TURTAS		
5.	Mašinos ir įrenginiai		
5.1.	Medicinos įranga	7	1205301
5.2.	Apsaugos įranga	6	Nėra
5.3.	Filmavimo, fotografavimo, mobiliojo telefono ryšio įrenginiai	3	Nėra
5.4.	Radijo ir televizijos, informacinių ir ryšių technologijų tinklų valdymo įrenginiai ir įranga	8	Nėra
5.5.	Kitos mašinos ir įrenginiai	10	1205401
6.	Transporto priemonės		
6.1.	Lengvieji automobiliai ir jų priekabos	7	1206001
7.	Baldai ir biuro įranga		
7.1.	Baldai	8	1208101
7.2.	Kompiuteriai ir jų įranga	4	1208201
7.3.	Kopijavimo ir dokumentų dauginimo priemonės	4	Nėra
7.4.	Kita biuro įranga	6	1208301

Ilgalaikį turtą priskiriant neteisingai ilgalaikio turto grupei, neteisingai nustatomas nusidėvėjimo normatyvas bei neteisingai paskaičiuojamos nusidėvėjimo sąnaudos. Pavyzdžiui: Daugiafunkcis spalvotas spausdintuvas, inv. Nr. 501280321 įkeltas į Kitos biuro įrangos įsigijimo savikainos grupę (šios grupės nusidėvėjimo normatyvas 6 metai, balansinė sąskaita - 1208301), tačiau turtas turėtų būti priskirtas prie ilgalaikio turto grupės Kopijavimo ir dokumentų dauginimo priemonės, kurios nusidėvėjimo normatyvas – 4 metai. Šiuo atveju įstaiga teisingai taiko 4 metų nusidėvėjimo normatyvą, tačiau turtas priskirtas neteisingai ilgalaikio turto grupei.

2. LĖŠŲ IR TURTO VALDYMO IR NAUDOJIMO VERTINIMAS

2.1. Patvirtintų etatų sąrašas, darbuotojų skaičius

Biržų rajono savivaldybės tarybos sprendimu¹² Visuomenės sveikatos biurui patvirtintos 10,5 pareigybės. Visuomenės sveikatos biuro direktoriaus įsakymu¹³, remiantis minėtu Savivaldybės

¹¹ Patvirtinti Biržų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro direktoriaus 2022 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. VO-26.

¹² Biržų rajono savivaldybės tarybos 2008 m. rugpjūčio 25 d. sprendimas Nr. T-178 „Dėl Biržų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro didžiausio leistino pareigybių skaičiaus“.

¹³ Biržų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro 2019 m. gruodžio 30 d. direktoriaus įsakymas Nr. VO-22 „Dėl Biržų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro darbuotojų pareigybių (etatų) sąrašo patvirtinimo“.

tarybos sprendimu, patvirtintas Visuomenės sveikatos biuro darbuotojų etatų sąrašas – 10,5. Nustatyta, kad 2022 m. gruodžio 31 d. duomenimis, 2 etatai nėra užimti, iš jų 1 visuomenės sveikatos specialisto, vykdančio sveikatos stiprinimą, 0,75 visuomenės sveikatos specialisto, vykdančio sveikatos priežiūrą mokykloje, ir 0,25 valytojo etato. Įstaigoje už patalpų valymą yra mokama priemoka: 4 darbuotojams po 30 eurų neatskaičius mokesčių¹⁴. Norime atkreipti dėmesį, kad iki 30 procentų pareiginės algos pastoviosios dalies dydžio priemokos gali būti mokamos už pavadavimą, kai raštu pavedama laikinai atlikti kito darbuotojo pareigybei nustatytas funkcijas ar už papildomų funkcijų ar užduočių, nenustatytų pareigybės aprašyme ir suformuluotų raštu, vykdymą.¹⁵

Valstybinė darbo inspekcija paaiškina, kad „Kai darbuotojui pavedama atlikti papildomas pareigas ar užduotis, nenustatytas pareigybės aprašyme ir šios funkcijos nėra tiesiogiai susijusios su darbuotojo darbu, toks darbas laikomas papildomu darbu. Tokia papildoma veikla gali būti atliekama laisvu nuo pagrindinės darbo funkcijos atlikimo laiku (didinama darbuotojo darbo laiko norma) arba atliekama tuo pačiu metu kaip ir pagrindinė darbo funkcija (neviršijama nustatyta darbo laiko trukmė). Tačiau, priklausomai nuo to, jeigu darbuotojui nustatyta pavienė papildoma funkcija ar užduotis, ar susitariama dėl papildomo darbo, skirsis apmokėjimo už darbą tvarka. Kai papildoma pavienė darbo funkcija ar užduotis darbuotojui paskirta raštu, pavyzdžiui, įsakymu, atliekama gretinimo būdu, tai vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo 10 straipsniu, darbuotojui turėtų būti mokama iki 30 procentų pareiginės algos pastoviosios dalies dydžio priemoka. Kitu atveju, kai susitariama dėl papildomo darbo (atliekamas darbo sutarties pakeitimas/papildymas), t. y. atlieka ne tik pavienę funkciją ar užduotį, o dirbą kitą darbą (pvz., teisininkas ir administratorius), kuris atliekamas tuo pačiu metu, kaip ir pagrindinė funkcija (pareigų gretinimas), darbuotojui galėtų būti nustatytas pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientas“¹⁶.

Vadovaujantis sveikatos ministro įsakymu,¹⁷ savivaldybėje, kurioje gyvena mažiau kaip 100 000 gyventojų, rekomenduojama visuomenės sveikatos specialisto pareigybei priskirti 6000 – 9000 gyventojų. Pagal statistinius duomenis, Biržų rajone 2022 m. buvo 22756 gyventojai, pagal rekomendacijas Visuomenės sveikatos biure turėtų būti tai nuo 2,5 iki 4 etatų sveikatos specialistų. Įvertinus Visuomenės sveikatos biuro specialistų (išskyrus specialistus sveikatos priežiūrai mokykloje) etatus, nustatyta, kad pareigybių skaičius Visuomenės sveikatos biure atitinka rekomenduojamus normatyvus.

Savivaldybėje steigiant visuomenės sveikatos specialisto (sveikatos priežiūrai mokykloje) pareigybę, rekomenduojama taikyti šiuos normatyvus: vienam visuomenės sveikatos specialistui miesto gyvenamosiose vietovėse (daugiau kaip 3 000 tūkst. gyventojų) priskirti 650 mokinių, ugdomų pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas; vienam visuomenės sveikatos specialistui kaimo gyvenamosiose ir miesto gyvenamosiose vietovėse (iki 3 000 tūkst. gyventojų) priskirti 315 mokinių, ugdomų pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas¹⁸. Įvertinus specialistų, vykdančių sveikatos priežiūrą

¹⁴ Biržų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro 2022 m. balandžio 4 d. direktoriaus įsakymas Nr. P-19 „Dėl visuomenės sveikatos biuro darbuotojų priemokų“.

¹⁵ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo (2017 m. sausio 17 d. Nr. XIII-198) 10 str. 1 d.

¹⁶ <https://www.vdi.lt/Forms/TekstasDUK.aspx?ID=492&lang=lt>

¹⁷ Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. sausio 23 d. įsakymas Nr. V-70 „Dėl rekomenduojamų visuomenės sveikatos specialistų pareigybių steigimo savivaldybėse“ 2.1 p.

¹⁸ Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. sausio 23 d. įsakymas Nr. V-70 „Dėl rekomenduojamų visuomenės sveikatos specialistų pareigybių steigimo savivaldybėse“ 1 p.

ugdymo įstaigose, pareigybių skaičiaus atitikimą normatyvams, nustatėme, kad jis neviršijo rekomenduotų normatyvų (žr. 1 lentelę).

1 lentelė

Eil. Nr.	Ugdymo įstaigos pavadinimas	Vaikų (mokinių) skaičius 2022-09-01	Specialisto etatas apskaičiuotas pagal sveikatos apsaugos ministro rekomendacijas	Biuro specialistų užimti etatai pagal priskirtas ugdymo įstaigas	Skirtumas
1.	„Aušros“ pagrindinė mokykla	582	0,90	1	0
2.	Pačeriaukštės Petro Poškaus pagrindinio ugdymo skyrius	17	0,05		
3.	Germanišio pradinio ugdymo ir daugiafunkcis centras	15	0,05		
4.	„Saulės“ gimnazija	415	0,64	1	-0,05
5.	Biržų technologijų ir verslo mokymo centras	108	0,17		
6.	Pabiržės pagrindinio ugdymo skyrius	43	0,14		
7.	Kaštonų pagrindinė mokykla	333	0,51	1	-0,05
8.	Medeikių pagrindinio ugdymo skyrius	23	0,07		
9.	Nemunėlio Radviliškio pagrindinio ugdymo ir daugiafunkcis centras	42	0,13		
10.	Papilio pagrindinio ugdymo skyrius	76	0,24	1	0,17
11.	Atžalyno pagrindinė mokykla	279	0,43		
12.	B. Sruogos Vabalninko	201	0,64		
13.	Kratiškių daugiafunkcis centras	30	0,1	1	-0,09
14.	Mokykla-darželis „Vyturėlis“	93	0,14		
15.	Lopšelis-darželis „Drugelis“	141	0,22		
16.	Lopšelis-darželis „Genys“	145	0,22		
17.	Lopšelis-darželis „Rugeli“	54	0,17		
18.	Lopšelis-darželis „Ažuoliuka“	85	0,13		
19.	Kirdonių universalus daugiafunkcis centras	10	0,03		
	Iš viso	3049	5,53	5	-0,02

2.2. Dėl darbo sutarčių

Audito metu, peržiūrėjus atrankos būdu pasirinktas darbuotojų asmens bylas, darbo sutartis, nustatyta, kad ne visada atliekami darbo sutarties sąlygų pildymai (pakeitimai):

Darbo sutartyje Nr. DS-27 nėra įrašo dėl pasikeitusios darbo laiko apimties.

Darbo sutartyje Nr. DS-29 nėra pakeitimo dėl pasikeitusio darbo užmokesčio.

Audito metu darbo sutartys papildytos.

2.3. Dėl darbo užmokesčio ir darbo laiko apskaitos

Visuomenės sveikatos biure yra blogai formuluojamas įsakymas dėl kintamosios dalies skyrimo. Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir

komisijų narių atlygio už darbą įstatymo 9 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad „Pareiginės algos kintamoji dalis, atsižvelgiant į praėjusių metų veiklos vertinimą, gali siekti iki 40 procentų pareiginės algos pastoviosios dalies, išskyrus šio straipsnio 4 dalyje nurodytą atvejį, ir mokama iki biudžetinės įstaigos darbuotojo kito kasmetinio veiklos vertinimo metu priimto šio įstatymo 14 straipsnio 9 ar 11 dalyje nurodyto sprendimo įsigaliojimo dienos.¹⁹ Visuomenės sveikatos biure 2021 metais nustatyti pareiginės algos kintamosios dalies dydžiai nuo 2021 metų vasario 1 d. iki 2022 metų sausio 31 d. 2022 metais nustatyti pareiginės algos kintamosios dalies dydžiai nuo 2022 m. kovo 1 d. iki 2023 m. vasario 28 d. Pagal tokį įsakymų formulavimą 2022 m. vasario mėnesį darbuotojams pareiginės algos kintamoji dalis nėra nustatyta.

Visuomenės sveikatos biuro Darbo apmokėjimo sistemos aprašo 78 p.²⁰ nustatyta, kad „ligos pašalpa už pirmąsias dvi kalendorines dienas, sutampančias su Visuomenės sveikatos biuro darbo grafiku ligos pašalpa sudaro 80 proc. gavėjo vidutinio darbo užmokesčio dydžio“. Nustatyta, kad skaičiuojant ligos pašalpą taikoma 62,06 proc.

Visuomenės sveikatos biuro sveikatos priežiūros specialistei nėra taikomas neapmokestinamasis pajamų dydis (toliau – NPD), nors 2012-07-17 metais darbuotojos prašymas pateiktas. Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatyme²¹ nustatyta, kad NPD mokestiniu laikotarpiu taikomas tik nuolatiniam Lietuvos gyventojui, kai jis <...> turėdamas teisę į NPD pateikia laisvos formos prašymą vienoje pajamų, susijusių su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais, gavimo vietoje bei gyventojas turi teisę mokestiniu laikotarpiu atsisakyti NPD ar jo dalies taikymo <...>. Audito metu prašymas pateiktas.

Visuomenės sveikatos biuro Nuotolinio darbo tvarkos aprašas patvirtintas tik 2022 m. liepos mėn.²² Nuo 2017 m. liepos 1 d. Darbo kodekso 120 str. 3 d. nuostatos įpareigoja darbdavį patvirtinti darbo laiko apskaitos žiniaraščio formą. Visuomenės sveikatos biuro darbuotojų darbo laiko apskaitos žiniaraščio forma, patvirtinta 2018 m.²³ tikslintina, pavyzdžiui, nėra žymimas nuotolinis darbas. Norime atkreipti dėmesį, kad dirbant įstaigos specialistams savaitgaliais²⁴, jų darbo laikas darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose nėra žymimas. Audito metu patvirtintas naujas Visuomenės sveikatos biuro darbo laiko apskaitos žiniaraščio pildymo tvarkos aprašas ir darbo laiko apskaitos žiniaraščio forma²⁵.

2.4. Dėl atostogų dienų kompensacijos už nepanaudotas kasmetines atostogas

Darbo kodekso 127 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad pasibaigus darbo santykiams darbuotojui sumokama kompensacija už nepanaudotas visos trukmės kasmetines atostogas ar jų dalį. Direktorius įsakymu²⁶ pavesta atleisti darbuotojai išmokėti piniginę kompensaciją už nepanaudotas 4,51 dienas, pagal kurias priskaičiuota 123,35 Eur. Visuomenės sveikatos biuro Darbo apmokėjimo sistemos

¹⁹ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo (2017 m. sausio 17 d. Nr. XIII-198) 9 str. 2 d.

²⁰ Patvirtintas Biržų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro direktoriaus 2021 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. VO-12.

²¹ Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 20 str. 4-5 d., 2002 m. liepos 2 d. Nr. IX-1007.

²² Biržų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro direktoriaus 2022 m. liepos 14 d. įsakymas Nr. VO-5 „Dėl Biržų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro nuotolinio darbo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

²³ Biržų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro direktoriaus 2018 m. liepos 17 d. įsakymas Nr. VO-12 „Dėl Biržų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro darbuotojų darbo laiko apskaitos žiniaraščio formos patvirtinimo“.

²⁴ Biržų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro direktoriaus 2022 m. kovo 1 d. įsakymas Nr. P-5 „Dėl visuomenės sveikatos specialistų darbo poilsio dieną.“

²⁵ Biržų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro direktoriaus 2023 m. gegužės 16 d. įsakymu Nr. VO-5.

²⁶ Biržų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro direktoriaus 2022 m. rugpjūčio 5 d. įsakymas Nr. P-31 „Dėl <...> atleidimo iš darbo“.

aprašo²⁷ 62.2 p. nustatyta, kad „sukauptos atostogos darbo dienomis = 26 darbo dienos dalinamos iš 251 darbo dienų per metus ir dauginama iš dirbtų darbo dienų skaičiaus“. Pagal Visuomenės sveikatos biuro darbuotojų 2022 metų kasmetinių atostogų bendrą grafiką²⁸, darbuotojai už 2021-08-01 – 2022-08-01 laikotarpį buvo likusi 1 atostogų diena, nuo 2022-08-01 iki 2022-08-31 darbuotoja dirbo 22 darbo dienas. Tokiu atveju, sukauptos atostogų darbuotojos dienos sudarytų 3,28 d. d., o pinigine kompensacija sudarytų 89,71 Eur. Šiuo atveju darbuotojai priskaičiuota daugiau 33,64 Eur už 1,23 d. d. Paminėtina, kad darbdavys, gerindamas darbuotojo padėtį, galėtų suapvalinti nepanaudotų atostogų likutį iki pilnos dienos“.²⁹

2.5. Dėl ilgalaikio materialiojo turto apskaitos

Savivaldybės NT perduodamas panaudos pagrindais laikinai neatlygintinai valdyti ir naudotis šiems subjektams: biudžetinėms įstaigoms; viešosioms įstaigoms, kurios yra viešojo sektoriaus subjektai; asociacijoms bei labdaros ir paramos fondams įstatymo nustatytais atvejais; kitiems subjektams, kai tai numato įstatymai³⁰. Visuomenės sveikatos biuras dėl patalpų naudojimo mokyklose, su mokyklomis buvo sudaręs panaudos sutartis. Visuomenės sveikatos priežiūros organizavimo mokykloje tvarkos aprašo³¹ 13 p. nustatyta, kad visuomenės sveikatos priežiūrai mokykloje vykdyti turi būti įrengtas sveikatos kabinetas, kuris valdomas mokyklos.

Registrų centro duomenimis, Visuomenės sveikatos biuras yra užregistravęs tris panaudos sutartis dėl patalpų naudojimo, kurios yra pasibaigusios ir neišregistruotos:

1. Pagal 2010-04-16 panaudos sutartį Nr. SA-5, pastatas-mokykla unikalus Nr. 3692-9002-4014, plotas 28,33 kv. m., terminas pasibaigęs 2020-04-16;
2. Pagal 2010-04-16 panaudos sutartį Nr. SA-2, pastatas-mokykla unikalus Nr. 3696-2002-3010, plotas 15,85 kv. m., terminas pasibaigęs 2020-04-16;
3. Pagal 2010-04-16 panaudos sutartį Nr. SA-3, pastatas-bendrabutis unikalus Nr. 4400-0673-4978, plotas 29,45 kv. m., terminas pasibaigęs 2020-04-16.

Audito metu iš Registrų centro turtas išregistruotas.

Visuomenės sveikatos biuro Ilgalaikio materialiojo turto apskaitos aprašo³² 73 p. nustatyta, kad nebalansinėse sąskaitose registruojamas „Panaudai gautas ilgalaikis materialusis turtas“. Pagal Visuomenės sveikatos biuro sąskaitų planą³³, pagal panaudos sutartis gautas turtas registruojamas 0130001 nebalansinėje sąskaitoje. Visuomenės sveikatos biuras su Higienos institutu 2021 m. gruodžio 31 d. sudarė turto panaudos sutartį Nr. VTP-15, kuria perduota 15 kompiuterių, kurių įsigijimo vertė 10 036,95 Eur. Visuomenės sveikatos biuro apskaitos duomenimis, minėto turto yra už 10 637,11 Eur, neatitiktis – 600,16 Eur.

²⁷ Patvirtintas Biržų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro direktoriaus 2021 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. VO-12.

²⁸ Patvirtintas Biržų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro direktoriaus 2022 m. gegužės 20 d. įsakymu Nr. AK-6.

²⁹ <https://www.vdi.lt/Forms/TekstasDUK.aspx?ID=582>

³⁰ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas VIII-729, 1998 m. (aktuali redakcija), 14 straipsnio 1 dalis.

³¹ Patvirtintas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-1035/ISAK-2680 „Dėl visuomenės sveikatos priežiūros organizavimo mokykloje tvarkos aprašo patvirtinimo“.

³² Biržų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro direktoriaus 2022 m. gruodžio 29 d. įsakymas Nr. VO-27 „Dėl Biržų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro finansinės apskaitos politikos patvirtinimo“.

³³ Patvirtintas Biržų rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuro direktoriaus 2022 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. VO-27.

2.6. Inventorizacija

Visuomenės sveikatos biuro inventorizaciją reglamentuoja Inventorizacijos tvarkos aprašas³⁴ ir Inventorizacijos taisyklės,³⁵ kuriose numatyta, kad subjekto vadovo sprendime dėl inventorizacijos turi būti nurodyta inventorizacijos atlikimo pradžios ir pabaigos datos, data, pagal kurios būklę pavedama atlikti inventorizaciją ir kt. Subjektų tarpusavio gautinos ir (ar) mokėtinos sumos bei atidėjiniai privalo būti inventorizuoti kartą per metus pagal ataskaitinių metų paskutinės dienos duomenis.³⁶ Atkreipiame dėmesį, kad direktoriaus įsakyme dėl komisijos sudarymo ir inventorizacijos atlikimo³⁷ vadovaujamasi nutarimu, kuris yra netekęs galios, bei netiksliai nustatyti inventorizacijos atlikimo terminai.

2.7. Dėl privačių interesų deklaravimo

Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo 22 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad institucijose ir įstaigose turi būti patvirtintas pareigų, kurias einantys asmenys privalo deklaruoti privačius interesus, sąrašas. Visuomenės sveikatos biuras audito metu pateikė direktoriaus įsakymu³⁸ patvirtintą Visuomenės sveikatos biuro darbuotojų, privalančių deklaruoti privačius interesus, sąrašą.

2.8. Organizuojant pirkimus nustatyti trūkumai

Įstaigoje viešųjų pirkimų procedūros vykdomos vadovaujantis Visuomenės sveikatos biuro viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašu (toliau – Viešųjų pirkimų aprašas).³⁹ Viešųjų pirkimų aprašo 11 p. nustatyta, kad perkančiosios organizacijos vadovas gavęs paraišką pirkimui, priima sprendimą dėl pirkimo organizavimo ir paveda pirkimo procedūras atlikti pirkimo organizatoriui arba pirkimo komisijai. Įstaigoje viešųjų pirkimų komisija nėra sudaryta, nepatvirtintas viešųjų pirkimų komisijos darbo reglamentas, todėl nėra aišku, kokiais atvejais pirkimus atlieka pirkimų komisija.

Viešųjų pirkimų aprašo 22 p. nustatyta, kad planavimo ir pasirengimo dokumentai, pirkimo dokumentai, paraiškos, pasiūlymai bei jų nagrinėjimo ir vertinimo dokumentai, Viešojo pirkimų komisijos posėdžių, dialogo ir kiti protokolai, mažos vertės pirkimo pažymos, paraiškos, kiti su pirkimu susiję dokumentai (konfidencialumo pasižadėjimai, nešališkumo deklaracijos, pirkimo sutartys, ataskaitos) registruojami ir saugomi perkančiojoje organizacijoje. Viešųjų pirkimų apraše nenustatyti atvejai, kada turi būti pildomos mažos vertės pirkimo pažymos, įstaigoje paraiškos neregistruojamos.

Direktoriaus įsakymu⁴⁰ įstaigoje paskirtas pirkimų organizatorius. Viešųjų pirkimų iniciatoriaus įstaiga neturi, pagal dokumentus matyti, kad įstaigos biuro reikmėms reikalingų pirkti prekių, paslaugų ar darbų poreikį, einamųjų kalendorinių metų pirkimų sąrašą, paraiškas pildo

³⁴ Patvirtintas Biržų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro direktoriaus 2022 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. VO-25.

³⁵ Lietuvos Respublikos 2022 m. birželio 15 d. nutarimas Nr. 630 „Dėl inventorizacijos taisyklių patvirtinimo“ 14 p.

³⁶ Ten pat 6.4 p.

³⁷ Biržų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro direktoriaus 2022 m. lapkričio 3 d. įsakymas Nr. VO-21 „Dėl inventorizacijos komisijos sudarymo“.

³⁸ Biržų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro direktoriaus 2023 m. balandžio 27 d. įsakymas Nr. V-4 „Dėl pareigų, kurias einantys asmenys privalo deklaruoti privačius interesus, sąrašo patvirtinimo“.

³⁹ Patvirtintas Biržų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro direktoriaus 2022 m. sausio 20 d. įsakymu Nr. VO-1.

⁴⁰ Biržų rajono visuomenės sveikatos biuro direktoriaus 2019 m. sausio 14 d. įsakymas Nr. VO-4 „Dėl viešųjų pirkimų organizatoriaus skyrimo“.

pirkimų organizatorius (Viešųjų pirkimų aprašo 8-9 p.), nors Visuomenės sveikatos biuro Viešųjų pirkimų aprašo 12.2 p. tokios funkcijos pirkimų organizatoriui nėra nustatytos.

2022 m. biudžetinais metais reikalingų pirkti prekių, paslaugų ir darbų sąrašas⁴¹ metų eigoje nėra tikslinamas. Pavyzdžiui: minėtame prekių, paslaugų ir darbų sąraše sveikatinimo renginių paslaugų (projekto) numatyta 50 000 Eur, 2022 m. projekto atliktų pirkimų registracijos žurnale užregistruota 15 pirkimų, kuri vertė 33 039,85 Eur. Pagal buhalterinės apskaitos duomenis išleista – 47 682,19 Eur.

Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus įsakymu⁴² patvirtintame tvarkos aprašo 30 p. numatyta, kad informaciją apie žodžiu sudarytas sutartis pirkimo vykdytojas viešina CVP IS ne vėliau kaip per 15 kalendorinių dienų nuo to ketvirčio, per kurį buvo sudarytos sutartys, pabaigos. Įstaiga CVP IS viešina tik raštu sudarytas sutartis. Atkreipiame dėmesį, kad privaloma CVP IS viešinti informaciją ne tik raštu, bet ir žodžiu sudarytas sutartis neatsižvelgiant į jų vertę. Audito metu įstaiga sutartis paviešino.

Viešųjų pirkimų įstatymo 86 straipsnio 5 punkte nustatyta, kad „Sudaromoje pirkimo sutartyje turi būti nustatomas ne ilgesnis kaip 3 metų nuo sutarties įsigaliojimo prekių tiekimo, paslaugų teikimo, darbų atlikimo laikotarpis, išskyrus pagrįstus atvejus, kai atsižvelgiant į perkamo objekto ypatybes ir siekiant racionalaus lėšų panaudojimo būtina pailginti šį laikotarpį <...>“. Visuomenės sveikatos biure yra paslaugų pirkimo sutarčių, kurių galiojimo terminas pasibaigęs, tačiau paslaugos perkamos, pavyzdžiui: 2020 m. rugsėjo 1 d. serverio nuomos ir techninės priežiūros paslaugų užsakymas Nr. VP-16, kurio galiojimas 2 metai; 2021-11-28 sutartis Nr. 16/4912, kurios terminas sutartyje nurodytas iki 2019-11-28 (pagal sutarties 2019-10-16 priedą Nr. 16/4912 sutarties galiojimo terminas pratęsiamas neterminuotai). Šioje sutartyje nurodyta išduoti prekes žmonėms, kurie įstaigoje jau nebedirba.

Kai kuriais atvejais prekės įsigijamos neatliekant viešųjų pirkimų, pavyzdžiui:

2022-03-01 sudaryta interneto prieigos ir telefono ryšio paslaugų sutartis Nr. US60510744-220301VP-2 ir pagal sutarties 32 p. galioja tol, kol galioja bent vienas paslaugos užsakymas. Šiai paslaugai viešasis pirkimas nėra atliktas.

Beveik kas mėnesį įstaiga perka benziną dėl tarnybinio automobilio, tačiau sutarties ir pirkimų dokumentų dėl kuro įsigijimo nepateikė.

Visuomenės sveikatos biure neteisingai pildomas atliktų pirkimų registracijos žurnalas, kadangi į žurnalą traukiama kiekviena sąskaita, nors paraiška nepildoma ir pirkimas nevykdomas. Pirkimų žurnale turi būti fiksuojama sudarytos sutarties vertė ir vėliau užsakant prekes pagal tą sutartį, pirkimų žurnale gautos sąskaitos neregistruojamos kaip atskiri pirkimai⁴³. Pavyzdžiui, pagal 2021 m. rugsėjo 1 d. serverio nuomos ir techninės priežiūros paslaugų užsakymą Nr. VP-16, į pirkimų registracijos žurnalą kiekvieną mėnesį traukiama sąskaita 42,35 Eur. Visuomenės sveikatos biuras CVP IS yra pateikusi viešųjų pirkimų ataskaitą Atn-3 už 2022 m., kurioje nurodyta, kad įstaigos bendra sudarytų sutarčių, atlikus mažos vertės pirkimus, arba bendra perkančiosios organizacijos, kuriai taikoma Viešųjų pirkimų įstatymo 25 str. 5 dalies išimtis, sudarytų sutarčių vertė (su privalomais mokesčiais) – 120 646,01 Eur, o bendras pirkimų skaičius – 230. Tokiu atveju Visuomenės sveikatos biuro viešųjų pirkimų ataskaitoje Atn-3 nurodomi neteisingi duomenys.

⁴¹ Patvirtintas Biržų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro direktoriaus 2022 m. vasario 17 d. įsakymu Nr. VO-2.

⁴² Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 19 d. įsakymas Nr. 1S-91 „Dėl informacijos viešinimo centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje tvarkos aprašo patvirtinimo“ (aktuali redakcija).

⁴³ <https://klausk.vpt.lt/hc/lt/articles/360014216439-Pirkim%C5%B3-registravimas-%C5%BEurnale>

Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo⁴⁴ 21.2. punkte nustatyti atvejai, kada pirkimas gali būti atliekamas apklausos būdu, jei numatoma pirkimo sutarties vertė yra mažesnė kaip 10 000 Eur (dešimt tūkstančių eurų) (be PVM). Visuomenės sveikatos biuro 2022 m. biudžetinėmis metais reikalingų pirkti prekių, paslaugų ir darbų sąrašė⁴⁵ numatyta psichologo paslaugų pirkimo sutarties apimtis 30 000 Eur. Šiuo atveju pirkimas turėjo būti atliktas skelbiamos apklausos būdu, tačiau nei skelbiamos, nei neskelbiamos apklausos būdu pirkimai neatlikti. Pavyzdžiui:

1. pagal 2022-02-22 sąskaitą faktūrą Nr. 005 apmokėta už psichologinę konsultacijas sausio – vasario mėn. 600 Eur.
2. pagal 2022-03-13 BIRVSB2022 Nr. 1 apmokėta už paslaugas 1088 Eur.
3. 2022-04-12 paslaugų pirkimo pardavimo sutartį Nr. VP-7, sutarties suma 5425 Eur (su 2022-10-03 papildymu 4550 Eur sumai). Iš viso sutarties suma - 9975 Eur.
4. 2022-04-12 paslaugų pirkimo pardavimo sutartį Nr. VP-8, sutarties suma 6600 Eur.

2.9. Dėl paramos lėšų naudojimo

Biržų rajono savivaldybės biudžetinių įstaigų vardu gautos paramos skirstymo taisyklės⁴⁶ nustato Biržų rajono savivaldybės administracijos ir Biržų rajono savivaldybės biudžetinių įstaigų vardu gautos paramos priėmimo, apskaitos, skirstymo ir kontrolės procedūras.

Minėtų taisyklių 23 p. nustatyta, kad administracijos ar biudžetinės įstaigos vardu gauta parama piniginėmis lėšomis apskaitoma atskiroje, tam tikslui atidarytoje banko sąskaitoje. Visuomenės sveikatos biuras turi banko sąskaitą, tačiau joje apskaitomos ne tik, bet ir Savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšos.

Lietuvos Respublikos finansinės apskaitos įstatyme nustatyta, kad visos ūkinės operacijos turi būti užregistruotos apskaitos registruose⁴⁷. Norime atkreipti dėmesį, kad balansinių sąskaitų apyvartos nesutampa su banko sąskaitų apyvartomis, nes į apskaitą neįtraukiamos įstaigos vidinės operacijos.

2.10. Pajamų apskaitos už paslaugas neatitiktys

Visuomenės sveikatos biuro pajamas sudaro mokamų visuomenės sveikatos priežiūros paslaugos, kurių įkainiai nustatyti Sveikatos apsaugos ministerijos patvirtintame Mokamų visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų ir jų kainų sąrašė.⁴⁸ Visuomenės sveikatos biuro direktoriaus įsakymu⁴⁹ patvirtinti sumažinti įkainiai:

1. jei mokymuose dalyvauja nuo 5 iki 9 asmenų, taikyti 15 proc. nuolaidą;
2. jei mokymuose dalyvauja nuo 10 ir daugiau asmenų, taikyti 20 proc. nuolaidą.

Tokia nuostata Mokamų visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų ir jų kainų sąrašė nebuvo numatyta.

⁴⁴ Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 28 d. įsakymas Nr. 1S-97 „Dėl mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo patvirtinimo“ (iki 2023-01-01 galiojusi redakcija).

⁴⁵ Patvirtintas Biržų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro direktoriaus 2022 m. vasario 17 d. įsakymu Nr. VO-2.

⁴⁶ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2016 m. rugsėjo 29 d. sprendimas Nr. T-183 „Dėl Biržų rajono savivaldybės biudžetinių įstaigų vardu gautos paramos skirstymo taisyklių tvirtinimo“.

⁴⁷ Lietuvos Respublikos finansinės apskaitos įstatymo (2001 m. lapkričio 6 d. Nr. IX-574) 3 straipsnio 2 d.

⁴⁸ Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos 1994 m. lapkričio 8 d. įsakymas Nr. 373 „Dėl mokamų visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų ir jų kainų sąrašo patvirtinimo“.

⁴⁹ Biržų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro direktoriaus 2017 m. vasario 8 d. įsakymas Nr. VO-7 „Dėl Biržų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro teikiamų mokamų visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų nuolaidų pritaikymo“.

Visuomenės sveikatos biure visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų tvarkos nėra, sutartys dėl paslaugų atlikimo nėra sudaromos, todėl kai kuriais atvejais nėra aiškus paslaugų suforminimas, apmokestinimas, atsiskaitymas ir kt. Mokamų visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų ir jų kainų sąraše nustatyti mokymai, turintys skirtingas programas, pavyzdžiui:

Eil. Nr.	Pavadinimas	Kaina eurais
794.	Privalomasis pirmosios pagalbos mokymas (1 asmeniui)	
794.1.	Mokymo programa, kurios kodas PT	8
794.2.	Mokymo programa, kurios kodas PP	10
794.3.	Mokymo programa, kurios kodas PG	18

Istaiga kai kuriais atvejais nenurodo tiksliai už kokią mokymą programą išrašoma sąskaita faktūra, pavyzdžiui: 2022 m. liepos 28 d. išrašytoje sąskaitoje faktūroje Nr. VSB-000251 nurodoma, kad

- už pirmos pagalbos mokymus 4 žmonėms po 10,0 Eur bei taikant 15 proc. nuolaidą;
- už pirmos pagalbos mokymus 4 žmonėms po 8,0 Eur bei taikant 15 proc. nuolaidą.

Šiuo atveju buvo pritaikyta 15 proc. nuolaida, nors pagal atskiras programas mokymuose dalyvavo mažiau kaip 5 asmenys.

Kai kuriais atvejais paslaugų kainos neatitinka Mokamų visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų ir jų kainų sąraše nustatytų įkainių, pavyzdžiui: 2022 m. lapkričio sąskaitoje faktūroje Nr. VSB-000267 nurodoma, kad

- už privalomus higienos įgūdžių mokymus 34 žmonėms po 5,0 Eur (nuolaida nenurodoma);
- už pirmos pagalbos mokymus 14 žmonėms po 5,0 Eur (nuolaida nenurodoma).

Šiuo atveju įkainiai neatitinka nei Sveikatos apsaugos ministerijos nustatytų, nei Visuomenės sveikatos biuro direktoriaus įsakymu patvirtintų sumažintų įkainių.

REKOMENDACIJOS

Atsižvelgdami šioje ataskaitoje išdėstytus dalykus ir audito metu teiktus pastebėjimus siūlome:

1. Išlaidas už trumpalaikę nuomą nurodyti kaip nustatyta Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijoje (ataskaitos 1.1.dalis).
2. Pergrupuoti ilgalaikį materialųjį turtą, priskiriant kiekvienai turto grupei atitinkamą balansinę sąskaitą (ataskaitos 1.2 dalis).
3. Spręsti klausimą dėl pareigybių reikalingumo (ataskaitos 2.1 p.).
4. Tikslinti įstaigos Darbo apmokėjimo sistemos aprašą, direktoriaus įsakymus rengti vadovaujantis teisės aktais (ataskaitos 2.3-2.4 p. ir 2.6 p.).
5. Darbo laiko apskaitą tvarkyti teisės aktų nustatyta tvarka (ataskaitos 2.3 p.).
6. Spręst klausimą dėl neteisingai skaičiuojamos ligos pašalpos už pirmas dvi dienas ir nepanaudotas kasmetines atostogas (ataskaitos 2.3 p. ir 2.4 p.).
7. Inicijuoti pagal panaudą gauto turto dokumentų sutvarkymą (ataskaitos 2.5 p.).
8. Užtikrinti, kad Visuomenės sveikatos biuro viešieji pirkimai būtų vykdomi teisės aktų nustatyta tvarka (ataskaitos 2.8 p.).
9. Paramos lėšas apskaityti kaip reikalauja Biržų rajono savivaldybės biudžetinių įstaigų vardu gautos paramos skirstymo taisyklės (ataskaitos 2.9 p.).
10. Siekiant aiškaus ir skaidraus įstaigos gaunamų pajamų administravimo, nustatyti Visuomenės sveikatos biure visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų tvarką (ataskaitos 2.10 p.).

Savivaldybės kontrolierė

Žaneta Eriksonienė

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

Eil. Nr.	Rekomendacija	Priemonės ir veiksmai rekomendacijai įgyvendinti	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)	Už rekomendacijos įgyvendinimą atsakingas darbuotojas
1	2	3	4	5
1.	Išlaidas už trumpalaikę nuomą nurodyti kaip nustatyta Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijoje (ataskaitos 1.1.dalis)	Šiais metais išlaidos už trumpalaikę nuomą apskaitomos ekonominės klasifikacijos 2.2.1.1.1.14. straipsnyje	Nuolat	vyr. buhalterė
2.	Pergrupuoti ilgalaikį materialųjį turtą, priskiriant kiekvienai turto grupei atitinkamą balansinę sąskaitą (ataskaitos 1.2 dalis)	Peržiūrėti ilgalaikio turto nusidėvėjimo normatyvus ir suderinti su sąskaitų planu	2023 12 31	vyr. buhalterė
3.	Spręsti klausimą dėl pareigybių reikalingumo (ataskaitos 2.1 p.)	Peržiūrėti ir įvertinti pareigybių poreikį bei priimti sprendimą atnaujinti pareigybių skaičių	2023 12 31	direktorė
4.	Tikslinti įstaigos Darbo apmokėjimo sistemos aprašą, direktoriaus įsakymus rengti vadovaujantis teisės aktais (ataskaitos 2.3-2.4 p. ir 2.6 p.)	Patikslinti darbo apmokėjimo sistemos aprašą	2023 12 31	direktorė
5.	Darbo laiko apskaitą tvarkyti teisės aktų nustatyta tvarka (ataskaitos 2.3 p.)	Darbo laiko apskaitą tvarkyti pagal naujai patvirtintą darbo laiko apskaitos žiniaraščio formos pildymo tvarką	2023 05 31	direktorė
6.	Spręst klausimą dėl neteisingai skaičiuojamos ligos pašalpos už pirmas dvi dienas ir nepanaudotas kasmetines atostogas (ataskaitos 2.3 p. ir 2.4 p.)	Peržiūrėtos ir sutikrintos darbuotojų atostogų normos. Numatome pakeisti ligos pašalpos už dvi pirmas dienas dydį	2023 05 31	vyr. buhalterė

7.	Inicijuoti pagal panaudą gauto turto dokumentų sutvarkymą (ataskaitos 2.5 p.)	Sutvarkyti pagal panaudą gauto turto sutartį	2023 06 30	direktorė
8.	Užtikrinti, kad Visuomenės sveikatos biuro viešieji pirkimai būtų vykdomi teisės aktų nustatyta tvarka (ataskaitos 2.8 p.)	Įstaigos viešieji pirkimai nuo 2023 m. vykdomi centralizuotai pagal teisės aktų nustatytą tvarką	Nuolat	visuomenės sveikatos specialistė
9.	Paramos lėšas apskaityti kaip reikalauja Biržų rajono savivaldybės biudžetinių įstaigų vardu gautos paramos skirstymo taisyklės (ataskaitos 2.9 p.)	Paramos lėšų sąskaitoje nebebus apskaitomos kitos lėšos	Nuolat	vyr. buhalterė
10.	Siekiant aiškaus ir skaidraus įstaigos gaunamų pajamų administravimo, nustatyti Visuomenės sveikatos biuro visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų tvarką (ataskaitos 2.10 p.)	Parengti Biuro teikiamų mokamų paslaugų kainų ir gaunamų lėšų panaudojimo tvarkos aprašą	2023 12 31	direktorė

1–2 lentelės stulpelius užpildo Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos darbuotojai, atlikę auditą;

3–5 lentelės stulpelius užpildo subjekto, kuriam pateikta rekomendacija, atsakingas atstovas.

PRIEDAI

Ataskaitos „Dėl Biržų rajono
savivaldybės visuomenės sveikatos
biuro finansinio audito rezultatų“
priedas Nr. 1

Audito apimtis ir metodai

Audito tikslas – įvertinti Visuomenės sveikatos biuro 2022 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenis ir pareikšti nepriklausomas nuomones, įvertinti turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo atitiktį.

Audito apimtis ir metodai	
Audituotos metinės finansinės ir biudžeto vykdymo ataskaitos	<p>Ištaigos 2022 metų finansinių ataskaitų rinkinys: Finansinės būklės ataskaita pagal 2022 m. gruodžio 31 d. duomenis; Veiklos rezultatų ataskaita pagal 2022 m. gruodžio 31 d. duomenis; Pinigų srautų ataskaita pagal 2022 m. gruodžio 31 d. duomenis; Grynojo turto pokyčių ataskaita pagal 2022 m. gruodžio 31 d. duomenis; 2022 m. finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas su priedais; Ištaigos biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys ir kitos ataskaitos už 2022 metus: Biudžetinių įstaigų pajamų ataskaita (forma Nr. 1) pagal 2022 m. gruodžio 31 d. duomenis; Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaita (forma Nr. 2) pagal 2022 m. gruodžio 31 d. duomenis; Biudžeto išlaidų plano vykdymo pagal programas ir finansavimo šaltinius ataskaita pagal 2022 m. gruodžio 31 d. duomenis (forma Nr. 3); Žemesniojo lygio biudžeto vykdymo aiškinamasis raštas pagal 2022 m. gruodžio 31 d. duomenis.</p>
Auditas atliktas	<p>- pagal Tarptautinius audito standartus⁵⁰ ir Tarptautinės aukščiausiųjų audito institucijų standartus⁵¹; - siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad metinėse finansinėse ir biudžeto vykdymo ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų, jos parengtos pagal galiojančius Lietuvos Respublikos teisės aktus reglamentuojančius buhalterinę apskaitą ir ataskaitų rinkinių sudarymą o savivaldybės ir valstybės biudžeto lėšos ir turtas valdomi, naudojami įstatymų nustatytiems tikslams ir disponuojama jais teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų audito ir vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių. Atlikdami auditą, darėme prielaidą, kad visi auditui pateikti dokumentai yra patikimi ir galutiniai, o dokumentų kopijos atitinka originalus. Siekdami gauti pakankamą užtikrinimą, kad įstaigos FAR ir BVAR nėra reikšmingų iškraipymų, o Savivaldybės biudžeto lėšos ir turtas valdomi ir naudojami teisėtai, atlikome audito procedūras reikšmingose ir rizikingose srityse. Nustatyti dalykai skirstomi į turinčius reikšmingą įtaką subjekto ataskaitų rinkinio teisingumui ir jos neturinčius. Reikšmingu dalyku įstaigos FAR yra laikoma apskaitos klaida ar jų visuma, turinti įtakos finansinių ataskaitų straipsniams, viršijanti 0,4 tūkst. Eur (apskaičiuota atsižvelgiant į pasirinktą reikšmingumą), taip pat kokybiškai reikšmingu yra laikoma svarbiausių vidaus kontrolės priemonių nebuvimas ar jų nesilaikymas. Reikšmingu dalyku įstaigos BVAR yra laikoma apskaitos klaida ar jų visuma, viršijanti 5,8 tūkst. Eur. Kokybinį reikšmingumą naudojome nustatytų dalykų vertinimui tais atvejais, kai iškraipymų suma (nors</p>

⁵⁰ Tarptautinės buhalterijų federacijos Tarptautinių audito ir užtikrinimo standartų valdybos išleisti Tarptautiniai audito standartai (Lietuvos audito rūmų išversti į lietuvių kalbą, <https://lar.lt/www/new/page.php?279>).

⁵¹ <https://www.valstybeskontrolė.lt/LT/post/15649/>

	yra mažesnė už kiekybinį reikšmingumą) gali daryti įtaką vartotojų priimamiems sprendimams.
2022 m. pradžios ir pabaigos turto, finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likučiai	2022 m. pradžioje turto ir atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likutis 68,3 tūkst. Eur, 2022 m. pabaigoje – 25,4 tūkst. Eur.
2022 m. pajamos ir sąnaudos	Įstaiga gavo 319,8 tūkst. Eur pagrindinės veiklos pajamų. Patyrė 320,7 tūkst. Eur sąnaudų.
2022 m. biudžeto asignavimai	Įstaiga 2022 m. gavo 394,7 tūkst. Eur asignavimų, panaudojo 387,1 tūkst. Eur, iš jų 184,7 tūkst. Eur darbo užmokesčiui.
Audito apimties apribojimai	Audito apimties apribojimų nebuvo.
Svarbiausios audito sritys ir jose atliktos procedūros	
2022 m. ataskaitų rinkinio duomenys	
Atlikus audituojamo subjekto veiklos, apskaitos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatytos sritys, kuriose egzistuoja reikšmingo iškraipymo rizika.	Svarbiausiomis audito sritimis buvo: <ul style="list-style-type: none"> • turtas; • trumpalaikiai įsipareigojimai; • darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudos; • kitų paslaugų sąnaudos.
Sritys, kuriose nustatytas kontrolės procedūrų efektyvumas (atliktas kontrolės testavimas)	Atliekant įstaigos finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų auditą, vidaus kontrolės testavimas nebuvo vykdomas.
Sąnaudų sritis	Atrankos būdu įvertinome: sąnaudų, su jomis susijusių mokėtinų sumų ir piniginių lėšų pripažinimą ir registravimą (ar tą ataskaitinį laikotarpį, kurį jos buvo patirtos, pagrįstumą, tikrumą, užregistravimą teisinga verte); su sąnaudomis susijusių įsipareigojimų ir piniginių lėšų registravimą laiku, teisinga verte, atitinkančia pagrindžiančiuose dokumentuose nurodytas sumas; atvaizdavimą tinkamuose ataskaitų straipsniuose.
Turto sritis	Įvertinome turto inventorizacijos atlikimo tinkamumą. Taip pat atrankos būdu įvertinome turto įsigijimo, nusidėvėjimo ir nuvertėjimo, perdavimo, nurašymo ūkinių operacijų registravimą apskaitos registruose (laiku, teisinga verte, esant tinkamiems pagrindžiamiesiems dokumentams, tinkamose sąskaitose).
Įsipareigojimų sritis	Įvertinome įsipareigojimų inventorizacijos atlikimo tinkamumą. Taip pat atrankos būdu įvertinome įsipareigojimų ūkinių operacijų registravimą apskaitos registruose (laiku, teisinga verte, esant tinkamiems pagrindžiamiesiems dokumentams, tinkamose sąskaitose).
Bendras ataskaitų rinkinio vertinimas	Patikrintas taikomų apskaitos metodų tinkamumas ir apskaitinių vertinimų bei susijusių vadovybės atskleidimų pagrįstumas. Patikrintas bendras ataskaitų rinkinio pateikimas, struktūra ir turinys, įskaitant atskleidimus, ir tai, ar finansinėse ataskaitose pateikti pagrindžiantys sandoriai ir įvykiai taip, kad atitiktų VSAFAS reikalavimus, o biudžeto vykdymo ataskaitose – biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių sudarymo taisyklių reikalavimus.
Įstaigos lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais 2022 metais teisėtumas	
Atlikus audituojamo subjekto veiklos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatytos sritys, kuriose egzistuoja reikšminga neatitikties rizika	Atlikus audituojamo subjekto veiklos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatyta svarbiausia ir rizikingiausia audito sritis – darbo užmokesčio apskaita. Įvertinome: <ul style="list-style-type: none"> – darbo apmokėjimo sistemos nustatymą įstaigoje pagal Darbo apmokėjimo įstatymo nuostatas; – darbuotojų pareigybių priskyrimą tinkamiems pareigybės lygiams ir profesijos kodams, pareigybių aprašymų tinkamumą; – pareiginės algos perskaičiavimo bei pastoviosios bei kintamosios dalies koeficientų nustatymą; – darbuotojų, atliekančių pagrindines ir papildomas funkcijas, darbo santykių įforminimą ir kt.
Išlaidų sritis	Vertinome darbo užmokesčio skaičiavimo ir mokėjimo, prekių ir paslaugų pirkimo, kitų išlaidų (komunalinių paslaugų, kitų prekių, kitų paslaugų įsigijimo) panaudojimą.
Turto sritis	Vertinome, ar įstaigos turtas įsigyjamas ir registruojamas, naudojamas, nurašomas teisės aktų nustatyta tvarka.
Pirkimų srityje	Pirkimų srities reglamentavimo išsamumą; Pirkimų viešumą ir skaidrumą;

	Turto ir paslaugų įsigijimo procedūrų atitiktį teisės aktams; Pirkimų sutarčių terminų atitiktį teisės aktų nuostatoms.
Vidaus darbo organizavimo, veiklos dokumentavimo, dokumentų valdymo srityse	Analizavome, ar įstaigoje parengtos ir patvirtintos tvarkos ir taisyklės, reglamentuojančios įstaigos veiklą; Ar darbuotojai supažindinti su įstaigoje galiojančiomis tvarkomis ir taisyklėmis; Ar užtikrinama asmens duomenų apsauga įstaigoje; Ar įstaigos interneto svetainė atitinka reikalavimus, ar joje paskelbta aktuali informacija, susijusi su įstaigos veikla.
Viešų ir privačių interesų derinimo sritis	VTER interneto svetainėje patikrinome, ar visi įstaigos darbuotojai, turintys pateikti privačių interesų deklaracijas, jas yra pateikę.
Teisės aktai, kuriems vertinta atitiktis	Įstatymai: 1. Vietos savivaldos įstatymas; 2. Biudžeto sandaros įstatymas; 3. Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas; 4. Finansinės apskaitos įstatymas; 5. Viešųjų pirkimų įstatymas; 6. Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymas. 7. Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas ir jį įgyvendinantys teisės aktai; 8. Darbo kodeksas ir jį įgyvendinantys teisės aktai; 9. Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymas ir jį įgyvendinantys teisės aktai; 13. Biudžetinių įstaigų įstatymas; 14. Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas; 15. Europos Bendrasis Duomenų Apsaugos Reglamentas. Vyriausybės nutarimai: 16. 2001 m. gegužės 14 d. Nr. 543 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais); 17. 2022 m. birželio 15 d. Nr. 630 „Dėl Inventorizacijos taisyklių patvirtinimo“; Įsakymai: 18. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003 m. liepos 3 d. įsakymas Nr. 1K-184 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais); 19. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. 1K-389 „Dėl viešojo sektoriaus subjektų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklių patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais). 20. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. gruodžio 31 d. įsakymas Nr. 1K-465 „Dėl valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų sudarymo taisyklių ir formų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais). 21. Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus (toliau – VSAFAS).